

**Національний
університет
біоресурсів і
природокористування
України**

**Факультет
ветеринарної
медицини**

НДІ Здоров'я тварин

**«ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я – 2022»
Матеріали Міжнародної наукової конференції**

**22-24 вересня 2022 р.
НУБіП України, м. Київ**

УДК 577.115:665.347.8(477)

**ВИВЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ УКРАЇНСЬКОГО МОЛОКА-
СИРОВИНИ**

Якубчак О.М., доктор ветеринарних наук, професор

Таран Т.В., кандидат ветеринарних наук, доцент

**Мідик С.В., кандидат ветеринарних наук, завідувач науково-
дослідного сектору спектральних досліджень**

Афоніна А.О., студентка 2 курсу ФВМ¹

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Нині в Україні здійснюються необхідні реформи з метою наближення

нормативно-правових актів щодо безпечності та якості харчових продуктів, зокрема, молока та молочних продуктів, у відповідності з Угодою про асоціацію з Європейським союзом. Гарантування належної якості та безпечності молока-сировини і молочних продуктів особливо важливо як для вітчизняного споживача, так і для подальшого просування українських харчових продуктів до ринку Європейського Союзу [1–3]. Безумовно, раціональним і логічно обґрунтованим шляхом забезпечення безпечності та якості молока-сировини, а в подальшому – і молочних продуктів є запобігання їх забрудненню сторонніми речовинами та обсіменіння мікроорганізмами на фермах [4].

Досліджували сире молоко-сировину, що надходило на ТОВ «Білоцерківський молочний комбінат» та молокозавод ПАО "Віта" Київської області. Мікробіологічним методом визначали кількість мезофільних аеробних та факультативно анаеробних мікроорганізмів (КМАФАМ) та видовий склад мікрофлори молока, зокрема, бактерії роду *Salmonella*, *Staphylococcus aureus*, *Listeria monocytogenes*, бактерії групи кишкових паличок (БГКП), спороутворюючі та психротрофні мікроорганізми. Фізико-хімічними методами визначали: густину, масову частку сухих речовин, вміст соматичних клітин, кислотність, групу чистоти, масову частку білка та жиру.

За результатами досліджень якість фермерського молока є на порядок кращою, порівняно з молоком, отриманим в умовах особистих селянських господарств, зокрема, за КМАФАМ. Технологія отримання фермерського молока забезпечує його виробництво вищого і першого ґатунків, в той час як молоко, отримане в умовах особистих селянських господарств – першого ґатунку та неґатункове. За фізико-хімічними показниками молоко, отримане за різних умов достовірно не відрізнялося. Суттєво відрізнялися мікробіологічні показники. Середній показник кількості МАФАнМ молока з особистих селянських господарств був $4361,25 \pm 241,15$, що в 12,6 разів перевищує кількість МАФАнМ навіть молока першого ґатунку, отриманого в умовах молочнотоварної ферми. Незалежно від пори року і умов отримання молока-сировини усі досліджені проби відповідали вимогам чинного ДСТУ щодо відсутності бактерій роду *Salmonella* у 25 см^3 , *Staphylococcus aureus*, у $0,1 \text{ см}^3$ та *Listeria monocytogenes*, у 25 см^3 . У фермерському молоці не виявляли бактерій групи кишкових паличок впродовж року, на відміну від молока з особистих селянських господарств, де виявляли дану групу бактерій навесні і восени (по 20 % випадків). Як у фермерському, так і в молоці з особистих селянських господарств переважала група мезофільних мікроорганізмів над спороутворюючими і психротрофними. Проте їхня кількість була різною. Перспективи подальших досліджень полягають у визначенні джерел потрапляння різних видів мікроорганізмів у молоко-сировину та розробці процедур усунення можливості обсіменіння молока сторонньою мікрофлорою.

Список використаної літератури

1. Кондрасій Л. А., Якубчак О. М. Якісні зміни молока-сировини за впливу різних гігієнічних умов отримання. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. 2016. Т. 18. № 3 (71). С. 41–44.
2. Наказ № 118 від 12.03.2019 "Вимоги до безпечності та якості молока і молочних продуктів". Набрав чинності 15.07.2019 року (zareestrovaniy в Міністерстві юстиції України

07.06.2019 за №593/33564). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0593-19#Text>

3. ДСТУ 3662:2018 Молоко-сировина коров'яче. Технічні умови. Прийнято та надано чинності: наказ Державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від 27 червня 2018 р. № 188 з 2019–01–01. Київ: ДП "УкрНДНЦ", 2018. – 8 с.

4. SAC/RCP 57/2004 Code of Hygienic Practice for Milk and Milk Products [Електронний ресурс]. URL: http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/livestockgov/documents/CXP_057e.pdf